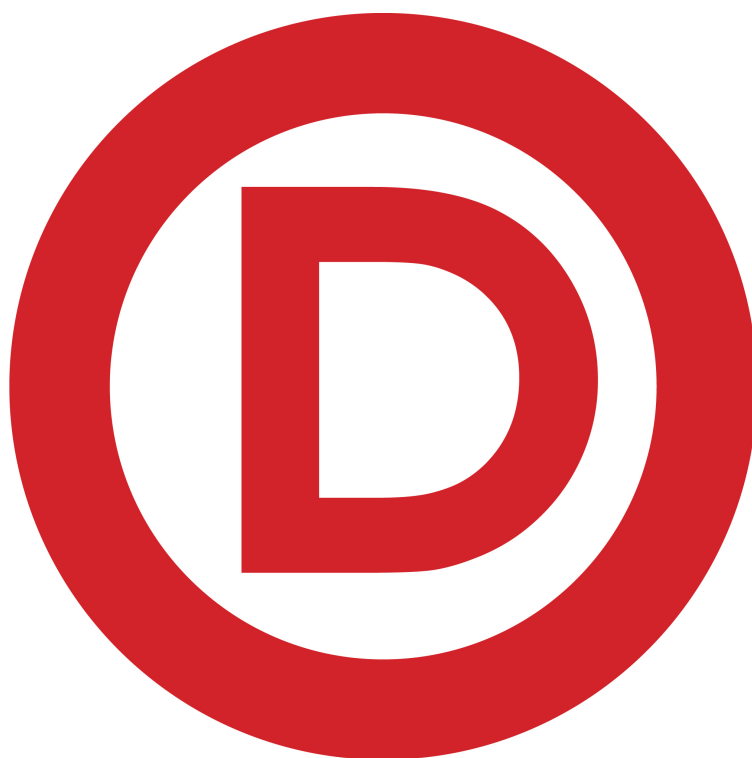

DANSEINFORMASJONEN

En undersøkelse av produksjons-, trenings- og visningsrom for dansekunst i Oslo

1. BAKGRUNN FOR RAPPORTEN	3
2. SPØRREUNDERSØKELSE BLANT DANSEKUNSTNERE I OSLO	4
2.1. OPPSUMMERING	4
2.2. UNDERSØKELSEN	4
2.2.1. <i>Hva slags lokaler har dansekunstnere behov for?</i>	4
2.2.2. <i>Hvor i Oslo er det behov for lokaler?</i>	5
2.2.3. <i>Opplever du at det er god tilgang til egnede lokaler for produksjon/visning av dansekunst i Oslo?</i>	6
2.2.4. <i>Hvor store areal har du som dansekunstner behov for?</i>	6
2.2.5. <i>Hva er viktig for at et studio/lokale skal fungere for deg?</i>	7
2.2.6. <i>Hvordan er studiosituasjonen din nå?</i>	7
2.2.7. <i>Hvor ofte har du hatt behov for studio det siste året?</i>	8
2.2.8. <i>Hvor mye ca. har du betalt i leieutgifter det siste året?</i>	9
2.2.9. <i>Hvor ofte det siste året har du ikke jobbet fordi du har manglet rom/studio?</i>	9
2.2.10. <i>Hva er den viktigste årsaken til at du ikke er i studio når du trenger det?</i>	10
3. UTLEIELOKALER I OSLO	11
3.1. OPPSUMMERING	11
3.2. BESKRIVELSE AV LOKALENE	12
3.2.1. <i>Skoler</i>	12
West End Studios (Bjølseren)	12
Norges Danseskole (Tøyen)	13
Norsk ballettinstitutt (Majorstuen)	13
Jorunn Kirkenær Ballettskole (Sørbyhaugen)	14
Musikkteaterhøyskolen (Carl Berner)	14
Danseløvene (Carl Berner)	15
Subsdans (Grønland)	15
3.2.2. <i>Utleielokaler</i>	16
Rom for Dans (Grünerløkka)	16
Nydans Oslo (Nydalen)	17
Scenehuset (Majorstuen)	17
Oslo Teatersenter (Tøyen)	18
Studio på Frysja (Frysja)	19
Kyrre Texnæs Studio (Vulkan)	20
3.2.3. <i>Scener til utleie</i>	20
Grusomhetens Teater (sentrum)	20
Rommen scenen (Stovner)	20
Riksscenen (Grünerløkka)	21
Sentralen (sentrum)	21
5. OPPSUMMERING	22
6 VEDLEGG	23
6.1. LISTE OVER UTLEIERE DI HAR KONTAKTET	23

I. BAKGRUNN FOR RAPPORTEN

Den 29. november 2016 tok Kulturetaten i Oslo kommune kontakt med Danseinformasjonen angående en arealbehovskartlegging for alle kommunale sektorer. De skulle melde inn arealbehov for kultursektoren innen 20. desember 2016, og da de ikke hadde en arealbehovsplan ønsket de dialog med feltets ulike interesseorganisasjoner og aktører.

Danseinformasjonen ble bedt om å være behjelpelig med følgende informasjon:

- Hvor i byen er det deres medlemmer/ brukere har behov for lokaler?
- Hva slags type lokaler de har behov for?
- Hvor store arealer de har behov for?
- Er det geografiske områder i byen eller areal typer (visningsarealer/øvingslokaler etc.) der behovene innen deres felt er godt dekket?

Et første utkast til denne rapporten ble sendt Kulturetaten, Oslo kommune, 15. desember 2016. Danseinformasjonen ønsket å gjøre informasjonen tilgjengelig for flere og tok derfor opp arbeidet med denne rapporten i juni 2017 og i august 2017 ble rapporten ferdigstilt.

Danseinformasjonen er det nasjonale informasjons- og kompetansesenteret for dansekunst. Danseinformasjonen er organisert som en stiftelse og ble opprettet i mars 1994, av Norske Dansekunstnere med midler fra Kulturdepartementet. Virksomheten har et ideelt formål og skal fremme dansekunst generelt ved mangesidig virksomhet.

2. SPØRREUNDERSØKELSE BLANT DANSEKUNSTNERE I OSLO

Danseinformasjonen gjennomførte på bakgrunn av Kulturetatens henvendelse, en anonym spørreundersøkelse blant dansekunstnere i Oslo den 8. desember 2016. Undersøkelsen var nettbasert¹, og besto av ti spørsmål. Lenken til undersøkelsen ble distribuert gjennom nyhetsbrev, på vår nettside og via sosiale medier. Undersøkelsen var tilgjengelig for svar i en uke² og det kom inn 70 svar. Det følgende er en gjennomgang av hva undersøkelsen viser.

2.1. Oppsummering

Undersøkelsen viser at flere produksjonslokaler er det største behovet, men at også visningssteder og kontorlokaler savnes. Det mest ettertraktede størrelsen er mellomstore studioer (200 - 300 kvm), men mange gir også uttrykk for at alle størrelser er nødvendig da behovet varierer fra produksjon til produksjon. Mange av respondentene gir uttrykk for at de ofte jobber i for små studioer.

Respondentene gir et samlet uttrykk for at det er for få egnede studioer i Oslo og at leieprisene er for høye. Med egnede studioer er det egnet underlag som er viktigst, etterfulgt av tilgang til godt lydanlegg og kort reisevei. Flere nevner behov for døgnleie som gjør det mulig å la scenografi stå og noen savner også blackbox-formatet hvor forestillinger kan ferdigstilles.

Nesten halvparten av respondentene oppgir at de trenger studio mellom 1 og 3 måneder i året og over 80 % oppgir at de bruker under 50 000,- i året på leie av studio. Ca. 75 % har ofte eller noen ganger ikke kunnet jobbe pga. mangel på studio og 19 % har måttet endre prøvetider pga. mangel på studio. Den hyppigste årsaken til at dansekunstnerne mangler studio er pris (60 %) etterfulgt av tilgjengelighet (33 %).

2.2. Undersøkelsen

2.2.1. Hva slags lokaler har dansekunstnere behov for?

På spørsmålet om hva slags lokaler dansekunstnere har behov for, svarer 64 respondenter (93 %) at de har behov for produksjonslokale. Det var på dette spørsmålet mulig å krysse av for flere svar, og 43 av respondentene (62 %) svarer at de også har behov for visningslokale. 22 (32 %) respondenter har behov for kontor- og produsentlokaler.

Det var også en *Annet (vennligst spesifiser)*-alternativ, hvor respondentene kunne beskrive med egne ord hva slags lokaler de har bruk for. Her kom det 14 presiseringer hvor det nevnes behov for lager, studio for daglig praksis og trening/egentrening, atelier til video-og musikkutvikling, møtesteder for kunnskapsformidling, utveksling og utvikling, samt øvings- eller treningslokale. En respondent peker på at Oslo mangler både produksjonslokaler og lokaler med blackbox-format, hvor det er mulig å ferdigstille forestillinger.

Dette understøttes av flere av de andre svarene som også uttrykker behov for et prøvelokale hvor scenografi kan stå fra dag til dag, og hvor man kan jobbe med lys og lyd.

¹ Surveymonkey.com

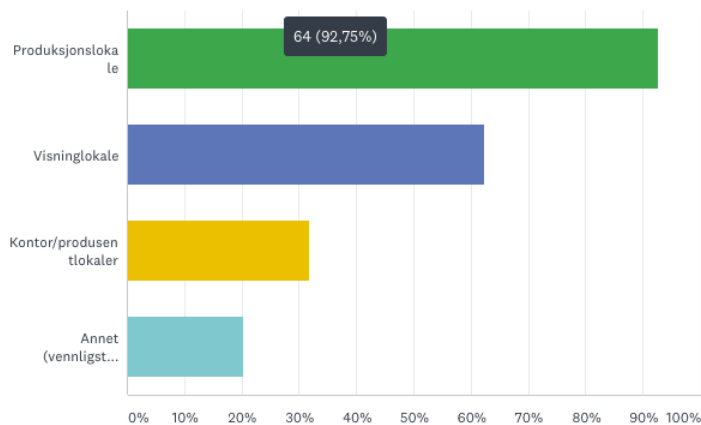
² Grunnen til at undersøkelsen kun var tilgjengelig i en såpass kort tidsperiode var Kulturetatens korte deadline (20. desember 2016).

Flere ønsker også lokaler som er tilknyttet produksjonslokaler til andre som jobber innenfor kulturfeltet (teater, billedkunst, litteratur etc.), slik at det kan bli en arena for tverrfaglige møter.

Tabell 1:

Hva slags lokaler har du behov for i ditt virke som dansekunstner?

Besvart: 69 Hoppet over: 1

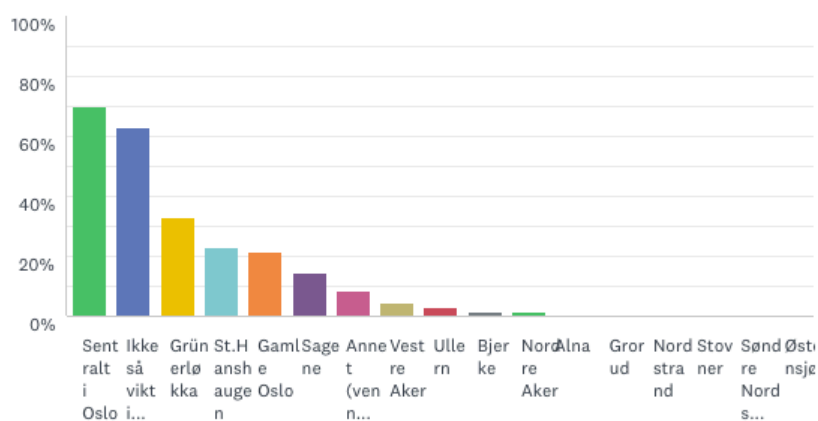
2.2.2. Hvor i Oslo er det behov for lokaler?

På spørsmål om hvor i Oslo det er behov for lokaler svarer majoriteten (49 av 70 respondenter) at de ønsker lokaler sentralt i Oslo. Også på dette spørsmålet var det mulig å velge flere svar, og mange (44 av 70) har også svart at det ikke er så viktig hvor i Oslo, men viktigere hvordan rommet er og til hvilken pris. Bydelene som kommer ut som mest ønsket er Grünerløkka, St. Hanshaugen og Gamle Oslo.

Tabell 2:

Hvor i Oslo er det behov for lokaler?

Besvart: 70 Hoppet over: 0

2.2.3. Opplever du at det er god tilgang til egnede lokaler for produksjon/visning av dansekunst i Oslo?

På dette spørsmålet var det kun mulig å velge ett alternativ. På spørsmålet om respondentene opplever at det er god tilgang til egnede lokaler for produksjon/visning av dansekunst i Oslo, har hele 68 % svart at det trengs flere produksjons- og/eller visningslokaler for dans i Oslo. 26 % har svart at *Det er god tilgang, men leieprisene er for høye*. For høye leiepriser går også igjen i 11 av 15 kommentarer til spørsmålet.

Det er verdt å merke seg at ingen har uttrykt at det er mange steder man kan leie studio.

Tabell 3:

Svarvalg	Svar
Nei, rommene som finnes er ofte opptatt og det burde vært flere leiemuligheter.	33,33% 23
Det er god tilgang, men leieprisene er for høye.	26,09% 18
Det burde vært flere produksjonsrom/studioer.	23,19% 16
Det burde vært flere egnede visningssteder.	11,59% 8
Det er mange rom, men de er veldig forskjellige og dekker ulike behov.	2,90% 2
Det er god tilgang, hvis man er ute i god tid.	2,90% 2
Ja, det er mange steder man kan leie studio.	0,00% 0
Totalt	69

[Kommentarer \(15\)](#)

2.2.4. Hvor store areal har du som dansekunstner behov for?

Danseinformasjonen har spurt om hvor store areal dansekunstnerne opplever at de har behov for. 33 % har svart at de *Trenger alle størrelser, fordi det varierer fra produksjon til produksjon*. Over halvparten foretrekker mellomsmå lokaler (100 - 200 kvm) eller medium lokaler (200-300 kvm). Fordelingen dem i mellom er henholdsvis 20 % og 31 %. De aller største og minste lokalene er minst etterspurt.

Tabell 4:

Svarvalg	Svar
Trenger alle størrelser, fordi det varierer fra produksjon til produksjon	32,86% 23
Medium areal (200-300 kvm, som Scenehuset eller største Rom for dans)	31,43% 22
Mellomsmå (100-200 kvm)	20,00% 14
Store areal (300-500 kvm, som Nydans)	8,57% 6
Mindre areal (50-100 kvm)	7,14% 5
Totalt	70

[Kommentarer \(4\)](#)

2.2.5. Hva er viktig for at et studio/lokale skal fungere for deg?

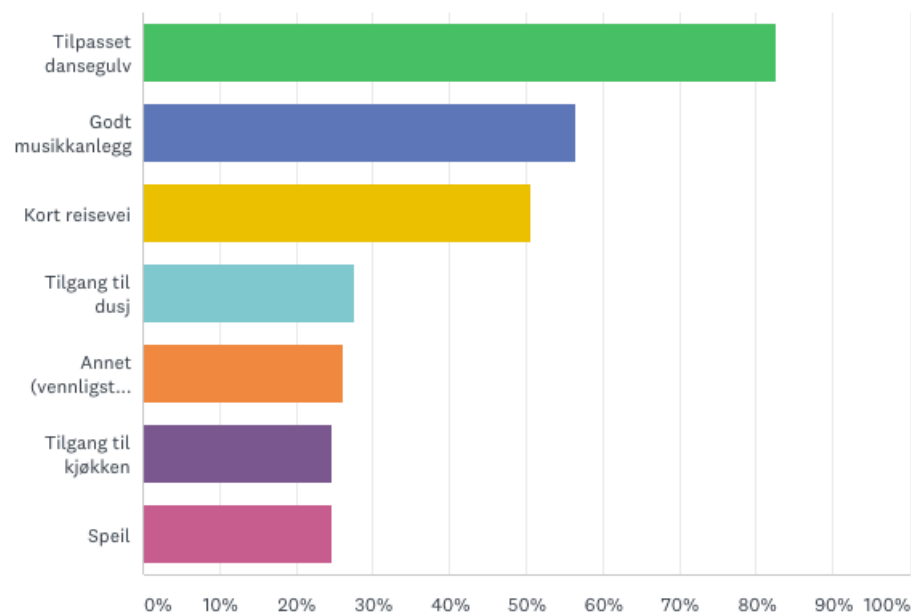
På spørsmål et om hva som er viktig for at et studio/lokale fungerer, var det mulig å velge flere alternativ. Tilpasset dansegulv er svaralternativet med høyest svarprosent, etterfulgt av godt musikkanlegg og kort reisevei.

Det har kommet inn 17 svar under *Annet (vennligst spesifiser)*, hvor flere understreker at rommet ikke må være kaldt, da mange mindre atelier/studiorom i Oslo er for kalde for dans og flere uttrykker igjen behovet for døgnleie slik at man kan la scenografi og lysrigg bli stående hele prøveperioden. Andre behov er tilgang til teknisk lysrigg, god lydisolering og lagringsplass.

Tabell 5:

Hva er viktig for at et studio/lokale skal fungere for deg?

Besvart: 69 Hoppet over: 1

2.2.6. Hvordan er studiosituasjonen din nå?

På dette spørsmålet var det kun mulig å velge ett alternativ. På spørsmål om hvordan studiosituasjonen er nå, er det kun én som har svart at de eier et studio. 46 % har svart at de leier studio når de har behov for det. Det er også interessant å merke seg at 20 % låner studio mot andre ytelser (f.eks. undervisning, resepsjonsvakter eller vasking). Det er viktig å påpeke at den økonomiske situasjonen til norske dansekunstnere er dårlig, også sammenlignet med andre kunstnergrupper (*Kunstens autonomi og kunstens økonomi*, 2015), og at bytte av tjenester gir kunstnerne mulighet til å få tilgang til verdifull studiotid.

Det har kommet inn totalt 17 svar under *Annet (vennligst spesifiser)*. To personer skriver at prisene for å leie studio i Oslo er så høye at de reiser utenlands for å produsere. Flere

skriver at de låner studio, men at det er lite og kun fungerer til grunnleggende utforskningsarbeid. Høye leiepriser går igjen i kommentarene.

Tabell 6:

Svarvalg	Svar
Jeg eier et studio	1,49% 1
Jeg leier studio på fast bais, alene eller sammen med andre	16,42% 11
Jeg leier studio når jeg har behov for det	46,27% 31
Jeg låner studio mot andre ytelser (f.eks. undervisning, resepsjon eller vasking)	20,90% 14
Jeg benytter meg av andre typer rom når jeg har behov for det	11,94% 8
Jeg har ikke behov for studio	2,99% 2
Totalt	67

Kommentarer (17)

2.2.7. Hvor ofte har du hatt behov for studio det siste året?

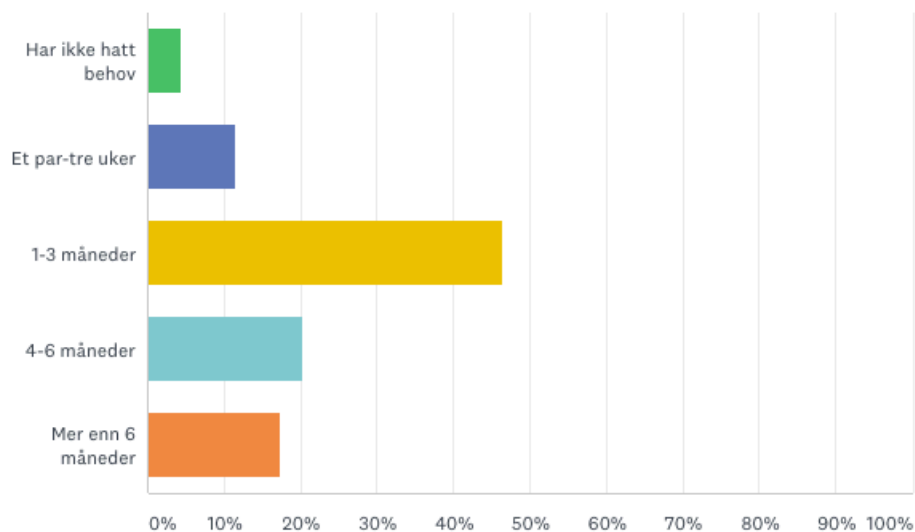
På spørsmål om hvor ofte behovet for studio har vært det siste året, svarer 46 % at de trenger studio 1-3 måneder i året. 20 % svarer 4-6 mnd. og 17 % mer enn 6 mnd.

I kommentarene peker noen på at man trenger studio periodevis, mens andre trenger det ukentlig.

Tabell 7:

Hvor ofte har du hatt behov for studio det siste året?

Besvart: 69 Hoppet over: 1

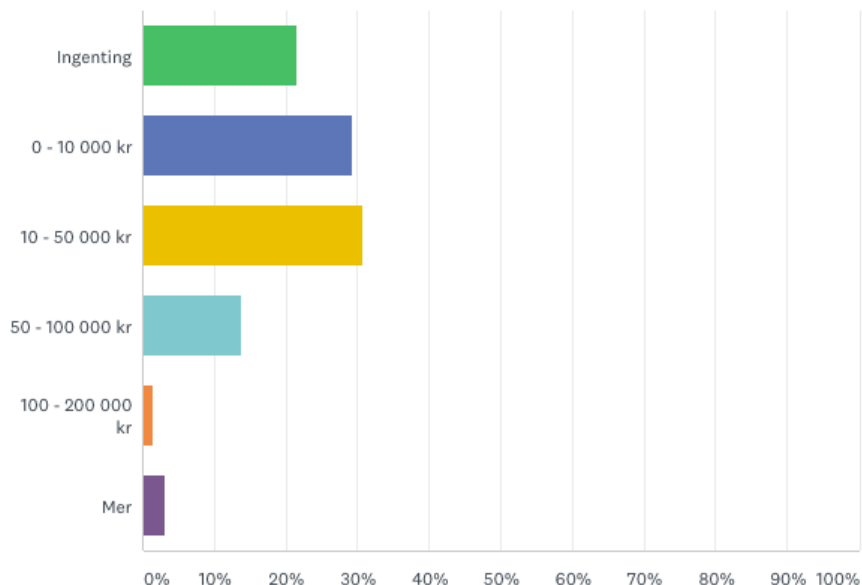
2.2.8. Hvor mye ca. har du betalt i leieutgifter det siste året?

På dette spørsmålet var det kun mulig å velge et alternativ, og det er interessant at det er relativt få dansekunstnere som bruker mer enn 50 000 i året på studioleie. Kun tre personer har betalt mer enn 100 000,- i leie.

Tabell 8:

Hvor mye ca har du betalt i leieutgifter det siste året?

Besvart: 65 Hoppet over: 5

2.2.9. Hvor ofte det siste året har du ikke jobbet fordi du har manglet rom/studio?

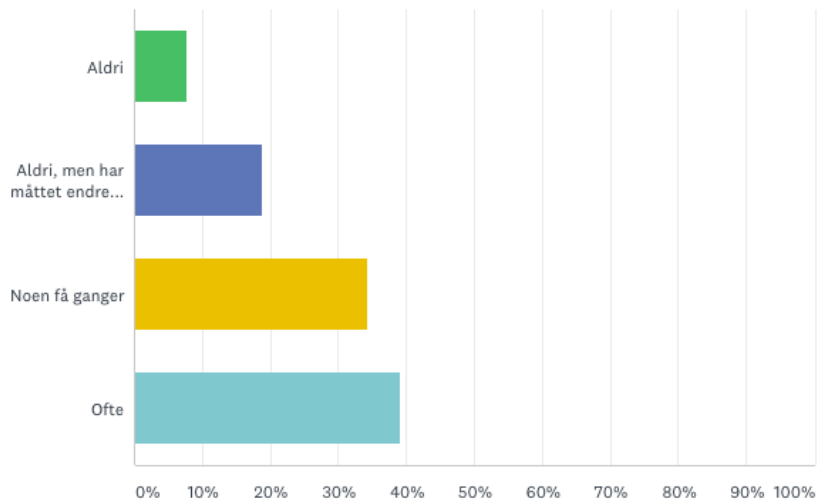
Også på dette spørsmålet var det kun mulig med ett alternativ. Hele 39 % svarer at de *Ofte* ikke har kunnet jobbe fordi de manglet studio. For 35 % har det skjedd *Noen få ganger*. Til sammen utgjør denne andelen respondenter 2/3.

Tilleggs kommentarene vitner om stor arbeidslyst, men utfordrende forhold. En viser til at terskelen for å leie et dyrt studio er høy når man trenger å trene og utforske uavhengig av et prosjekt, og at dette er problematisk fordi trening og utforsking er viktig i den kreative prosessen. Flere forteller om kreative løsninger, som å bruke offentlige bygg (Oslo Rådhus og foajéene til Kunstnernes hus og Dansens Hus), noen tyvlåner studio der de underviser og andre tilpasser materialet slik at de kan jobbe hjemmefra - selv om dette ikke er ideelle løsninger.

Tabell 9:

Hvor ofte det siste året har du ikke jobbet fordi du har manglet rom/studio?

Besvart: 64 Hoppet over: 6

2.2.10. Hva er den viktigste årsaken til at du ikke er i studio når du trenger det?

På det siste spørsmålet var det også kun mulig i å avgi et svar, og svaret er entydig. 60 % oppgir *pris* som den viktigste årsaken, mens 33 % svarer *Tilgjengelighet, studio er opptatt de periodene jeg trenger det*.

I kommentarfeltet kommer det klart frem at det er en kombinasjon av pris og tilgjengelighet.

Tabell 10:

Svarvalg	Svar
Pris	59,70% 40
Tilgjengelighet, studio er opptatt de periodene jeg trenger det	32,84% 22
Manglende planlegging	0,00% 0
De ledige studioene tilfredstiller ikke kravene mine	7,46% 5
Totalt	67

[Kommentarer \(12\)](#)

3. UTLEIELOKALER I OSLO

I tillegg til den nettbaserte brukerundersøkelsen blant dansekunstnere, har vi også hentet inn informasjon fra aktørene som leier ut studioer/scener i Oslo.

På vår nettside danseinfo.no har vi en oversikt over steder man kan leie studio/rom for dans. Se: <http://www.danseinfo.no/lenker/lokaler-til-leie> (hentet 08.08.2017)

I desember 2016 sendte Danseinformasjonen en epost til 15 av disse utleiestedene (alle i Oslo), med fire spørsmål om deres utleievirksomhet. Da arbeidet med denne rapporten ble gjenopptatt i juni 2017 ble ytterligere ni utleiere kontaktet og en tidligere kontaktet utleier ble purret for informasjon. De ble stilt følgende spørsmål³:

- 1) Hvor store lokaler har dere til utleie og hvilke spesifikasjoner (som antall studioer, kvm, søyler, speil og gulvtype) har disse?
- 2) Hvor ofte er rommet ledig til utleie?
- 3) Hvordan er etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet?
Hvis dere kan angi tall eller prosentsetser på hvor ofte rommet er utleid / utlånt til profesjonelle dansekunstnere hadde det vært flott. Undervisning av barn og ungdom regnes ikke inn her, men presiser gjerne om rommet normalt brukes til danseundervisning.
- 4) Dersom rommene har blitt leid ut til profesjonelle, brukes rommet/ene da primært til produksjon / innstudering eller også til visning / forestilling?

Danseinformasjonen har til sammen mottatt svar fra 15 utleiere. De er som følger: West End Studios, Norges Danseskole⁴, Subsdans, Norsk Ballettinstitutt, Jorunn Kirkenær ballettskole, Danseløvene, Musikkteaterhøyskolen, Kyrre Texnæs Studio, Oslo Teatersenter, Nydans Oslo, Scenehuset, Studioet på Frysja, Rom for Dans, Rommen scenen og Grusomhetens teater.

3.1. Oppsummering

Utleielokalene består av en blanding av kveldsskoler, som driver ordinær undervisning av barn og unge på kveldstid, og som leier ut studioer på dagtid, helger og i ferier, høyskoler som leier ut på kvelder og i helger, programmerende scener som også har noe utleie og rene utleiesteder.

Geografisk ligger lokalene hovedsakelig i sentrumsnære bydeler med en overvekt mot sentrum øst i Oslo.

³ Utleiere av scener fikk en redigert versjon av disse spørsmålene.

⁴ Tidligere Terpsi dansestudio

15 utleiere har rapportert inn 34 studioer/scener. Arealmessig er 18 av de 34⁵ lokalene små studioer (50 - 100 kvm), 11 studioer går under mellomsmå (101 - 200 kvm), fem studioer er medium (201 - 300 kvm) og ingen er store (301 - 500 kvm).

Svarene viser at det er en rekke gode studioer til leie i Oslo. Med gode menes studioer som er tilpasset dans, enten det gjelder gulv, lydanlegg, speil, barrer og lignende. Samtidig viser svarene at mange steder på denne listen er skoler som kun leier ut studio mellom og utenom ordinær bruk. Det betyr at de fleste studioene ikke kan leies over lengre tid eller hele dager og kvelder, som igjen betyr at scenografi og annet ikke kan bli stående fra dag til dag.

Det finnes noen rom som ikke har egen skoledrift og dermed større utleiekapasitet. Dette er Oslo Teatersenter, Nydans Oslo⁶, Kyrre Texnes Studio, Studio på Frysja, Grusomhetens Teater, Produksjonsrommet ved Rom for Dans og Scenehuset. Blant disse er det også ulik praksis. Oslo Teatersenter leier ut til faste leietagere som kan leie f.eks. hver onsdag, ved Kyrre Texnes Studio er det faste morgenklasser og på Grusomhetens Teater er tilknyttet kompaniet med samme navn. De øvrige leier ikke ut på fast basis, fordi man ønsker å tilby langtidsleie, uten avbrutt av faste leietagere. Her vil det være mulig å la scenografi stå. Alle disse utleierne har også det fellestrekket av de hovedsakelig leier ut til profesjonelle feltet, men også flere av de andre utleierne forteller at de sporadisk leier ut til profesjonelle dansekunstnere.

Det er viktig å presisere at vi ikke har fått svar fra alle vi sendte epost til og at det også kan være andre lokaler som vi ikke har oversikt over. Vi har likevel valgt å innhente noe informasjon fra nettet/andre kilder på utleiesteder som ikke har svart, men som vi mener er viktig å ha med i denne oversikten. Dette er derfor ikke en absolutt eller total oversikt.

3.2. Beskrivelse av lokalene

Vi har valgt å dele lokalene i tre grupper hvor (1) *Skoler* beskriver lokaler som har egen skoledrift (dag eller kveld) og som kun leier ut for ekstra inntekt. (2) *Utleielokaler* er, som nevnt over, lokaler som hovedsakelig leier ut til profesjonelle dansekunstnere og som ikke har skoledrift og til sist (3) *Scener til utleie* hvor man som kunstner kan leie seg inn. Det finnes også studioer i gruppe 1 og 2 som kan brukes til visninger, men gruppe 3 er tradisjonelle scener med amfi.

Vi grupperte svarene fra utleierne under fire overskrifter: Lokaler, Utleietidspunkt, Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstfeltet og Bruk.

3.2.1 Skoler

West End Studios (Bjølsen)

Lokaler:

Sal 1: ca. 100 kvm

Sal 2: ca. 80 kvm

Sal 3: ca. 120 kvm.

⁵ Lokalene til Norsk Ballettinstitutt som er i Lillestrøm og Lørenskog er ikke medregnet her.

⁶ Nydans Oslo ble avvirket under arbeidet med denne rapporten grunnet lave utleietall.

Sal 1 og 2 har to søyler men, de er nærme vegg så de er stort sett ikke i veien. Sal 3 har en søyle. Alle salene har speil, dansematter og Harlequin dansegulv. Sal 1 og 2 har gardiner slik at man kan jobbe uten speil.

Utleietidspunkt:

Aller saler leies ut på dagtid. Mandag til og med torsdag er alle saler i bruk på ettermiddag og kveld. På fredager er det stort sett ledig sal fra kl. 17.00- 22.00. Lørdager er salene ledig fra kl. 14.00 og søndag hele dagen.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstfeltet:

Vi får en del leiehenvendelser fra profesjonelle aktører, men har plass til flere. Har ingen nøyaktige tall, men vi har gjennomsnittlig 4-5 produksjoner som kjører prøveperioden, eller deler av prøvene, hos oss. Til vanlig brukes våre saler til undervisning i dans, sang og teater.

Bruk:

Vi har kun hatt prøver i våre saler. Ved noen anledninger har det blitt gjennomført generalprøve med noe publikum.

Norges Danseskole⁷ (Tøyen)

Lokaler:

Studio 1: ca. 80 kvm
Studio 3: ca. 156 kvm
Studio 4: ca. 300 kvm
Studio 5: ca. 156 kvm

Alle studioene har speil og dansematter på gulv.

Utleietidspunkt:

Det er en høgskole og en kveldsskole som tilhører lokalene, men studioene er tilgjengelig til leie fra kl. 16:30-21:30 man-fredag og i hele dager i helgene.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstfeltet:

Våre lokaler er tilgjengelig til alle så lenge de har noe med dans å gjøre. Vi har hatt alt fra daglig klasser til innstudering for profesjonelle. Antallet varierer veldig.

Bruk:

Rommene har ikke blitt brukt mye for visninger tidligere, men har kapasitet for det siden vi har et studio på 300 kvm og mange stoler.

Norsk ballettinstitutt (Majorstuen)

Lokaler:

Studio, Oslo: ca. 60 kvm (speil, lydutstyr og dansematter)
Studio, Lørenskog: ca. 100 kvm (speil, lydanlegg og dansematter)
Studio 1, Lillestrøm: ca. 100 kvm (speil, lydutstyr og sprungfloor med dansematter)
Studio 2, Lillestrøm: ca. 100 kvm (speil, lydutstyr og sprungfloor med dansematter)
Studio 3, Lillestrøm: ca. 70 kvm (speil, lydutstyr og sprungfloor med dansematter)

Utleietidspunkt:

Studioene er alltid opptatt på kveldstid. Man kan leie regelmessig over lengre periode de

⁷ Tidligere Terpsi Dansestudio

timene vi ikke bruker studio.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstfeltet:

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstfeltet begynner å ta seg opp litt. Men ikke til produksjoner.

Jorunn Kirkenær Ballettskole (Sørbyhaugen)

Lokaler:

Studio ca. 95 kvm (speil, barrer, dansegulv og god naturlig belysning)

Utleietidspunkt:

Rommet er til utleie på dagtid, mandag - torsdag, mellom 08.00 - 15.30, med noen avvik, og fulle dager på søndager. Det er mulighet for å leie fulle dager og uker i vinterferie, påske, høstferie, hele juli mnd. og deler av august, desember og januar. Totalt ca. 11 uker i året. Resten av tiden er studioet i bruk til ballettskolens undervisning.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstfeltet:

Det er ingen betydelig etterspørsel på leie fra dansekunstnere som ikke allerede er tilknyttet skolen som pedagoger. Dette skyldes nok lite markedsføring, og muligens litt lite rom for at det vurderes aktuelt for større prosjekter. Blant dansekunstnere tilknyttet skolen som pedagoger er det hyppig i bruk til mindre profesjonelle prosjekter med lite penger, og de får da låne som et gode som ansatt. De betaler leie dersom det er ekstern koreograf involvert.

Sporadisk utleie/utlån til profesjonelle prosjekter i 2016 utgjør samlet ca. 10 økter i 2016. Det har vært utleid med vederlag 2 ganger og utlånt uten vederlag ca. 15 ganger i 2016 for privatundervisning. I 2015 ble lokalet brukt til profesjonelle prosjekter samlet ca. 2 uker dagtid, og 5 økter privatundervisning. Over de siste årene har det jevnt blitt brukt ca. 2-4 uker på dagtid samt sporadiske økter.

Bruk:

Rommet brukes sjeldent eller aldri til profesjonelle visninger. Noe undervisning, men mest innstudering.

Musikkteaterhøyskolen (Carl Berner)

Lokaler:

Sal 1: 150 kvm (dansegulv m/ dansematter, ballettbarrer, speil med gardiner og musikkanlegg)

Sal 2: 150 kvm (dansegulv m/ dansematter, ballettbarrer, speil med gardiner og musikkanlegg)

Sal 3: 90 kvm (parkett dansegulv, speil og musikkanlegg)

De har også et teorirom (80 kvm) og 6 sangrom.

Utleietidspunkt:

Rommene på Musikkteaterhøyskolen brukes i utgangspunktet av skolen hver dag fra 08.00 - 16.15. Det er muligheter å leie rom også i den tidsperioden fra tid til annen. På kveldstid er det to faste kveldsskoler (DEMI & At Tickle Toes) som leier noen av salene flere dager mellom 16.30 og 20.00. De har også et dansekompani som er inne på fast leiebasis på fredag ettermiddag og søndager.

Dersom det er tilgjengelig er det ingen restriksjoner på hvor lenge i strekk lokalene kan leies.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Rommene brukes mest til undervisning i dans. Utover dansekompaniet som leier rom i helgene er det kun ved spesielle forespørsler vi leier ut til produksjon av forestilling/innstudering. Vi leier også mye til teater/TV i forbindelse med auditions/innstudering.

Bruk:

Visninger er det kun danseskolene og skolen selv som har brukt lokalene til.

Danseløvene (Carl Berner)

Lokaler:

Studio 1: 68 kvm

Studio 2: 110 kvm (ballettbarrer)

Studio 3: 113 kvm (ballettbarrer)

Studio 4: 156 kvm (har en søyle i rommet)

Alle studioer har speil og parkettgulv med demping. I tillegg har vi et eget tilpasset lufteanlegg for studio.

Utleietidspunkt:

Rommene er tilgjengelig for leie på dagtid (helst under kontortid slik at det er vakt tilstede), og mulighet for fredagskvelder. Helger er mulig, men vi har tidvis sesongbaserte oppdrag, så det varierer litt hva som er ledig i helger. Når semestrene er i gang, så er det begrenset leietilgang pga. egen undervisning. Som regel er det da en eller to saler tilgjengelig på kveldstid frem mot siste klasse.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Pedagogene hos oss er gjerne utøvere, så salene brukes ofte til innstudering og tidvis filming av egen produksjon. Det er mindre etterspørsel fra profesjonelle dansekunstnere, bl.a. fordi vi ikke har dansematter.

Bruk:

Studio blir ofte leid ut til produksjonsselskap for innspilling av tv-serier. Det er lite utleie til forestilling.

Subsdans (Grønland)

Lokaler:

Sal 1: 84 kvm (speil og homogen vinyl direkte på betonggulv)

Sal 2: 47,50 kvm (speil og homogen vinyl direkte på betonggulv)

Sal 3: 84 kvm (speil og homogen vinyl direkte på betonggulv)

Utleietidspunkt:

Sal 2 og 3 er tilgjengelig for leie dagtid og alle tre salene er ledige i helgene. Studioene er mye opptatt da både både Flow Dance Academy Oslo (dagskole/forstudium), PRAXIS, Krønsj, Deep Down Dopeizms og Subsdans' egne kveldstimer benytter lokalene.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Etterspørselen er lav, men relativt stabil. Studioene blir brukt ukentlig av profesjonelle dansekunstnere (og i noen tilfeller skuespillere/musikere).

Bruk:

Hovedsakelig produksjoner og innstuderinger. I meget få tilfeller til visninger/konserter (mindre enn én gang i året).

3.2.2. Utleielokaler

Rom for Dans (Grünerløkka)

Lokaler:

Produksjonsrom (blackbox): 180 kvm (studio er tilnærmet lik et scenerom/black box)

Produksjonsrom (whitebox): 150 kvm (dansematter og lydanlegg, søyle i rommet)

Store studio: 230 kvm (speilvegg, dansematter, fastmonterte barrer og lydanlegg)

Lille studio: 70 kvm (lydanlegg, to ergometersykler, en tredemølle, vekter, slynger, yogamatter, ribbevegg og barre, søyle i rommet)

Lokalene har i tillegg et lite møterom, dame- og herregarderøber, oppholdsrom og kjøkken som leietakere kan disponere.

Utleietidspunkt:

Høgskolen for Dansekunst (HFDK) og PRODA - profesjonell dansetrening, er faste leietakere i lokalene til Rom for Dans. Å basere driften kun på utleie til det frie dansefeltet ville nok vært vanskelig.

Sort produksjonsrom: her leier grupper hele døgnet, gjerne i lengre perioder. De kan flytte inn med scenografi etc. Og det er mulig å spille forestilling etter avtale.

Hvitt prodrom: fra kl. 1200 i ukedagene – også for grupper. Mulig å leke med lys og scenografi, men rommet brukes til undervisning for HFDK mellom 09-12 hverdager, så dette må ryddes hver dag. Mulig å spille forestilling etter avtale.

Store studio: Undervisning fra kl. 0900 - 1700, mandag til fredag (PRODA og HFDK), kurs etc. på kvelden.

Lille studio: treningsrom for PRODA 0900 - 1230, mandag til fredag, ellers mulig å leie til små produksjoner, trening etc.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstfeltet:

Det varierer veldig. Når Kulturrådet tildeler sine midler er det ofte stor pågang, i andre perioder kan det stå en del tomt. Det sorte produksjonsrommet står sjelden tomt.

Vi har nettopp bygget om det hvite studioet vår til et produksjonsrom og det er for første gang ganske fullbooket nå i høst. Vanligvis kan det være en del ledig kapasitet i studio, gjerne flere uker i strekk. Helger varierer veldig, da er det mer kurs, workshops etc. som leier.

Det er et komplisert puslespill og i praksis umulig å få brukt hele kapasiteten. For å få driften til å gå rundt tar vi også inn leietakere fra det frie teaterfeltet og folk som driver med kurs, workshops, eller mer kommersielle bransjer.

En større produksjon må gjerne bookes et halvår i forveien. Mindre prosjekter som trenger et lite rom, en uke, noen dager, det finner vi som regel rom til hvis man kan vente i noen mnd.

Jeg vil gjette litt i underkant av 50% går til kunstproduksjon, mest dans. Hvis jeg også regner med PRODA og HFDK som profesjonell dans, så nærmer vi oss kanskje 60 / 70 %

Bruk:

Brukes både til visninger, produksjon/innstudering og trening.

Nydans Oslo (Nydalen)⁸

Lokaler:

Studio 1: 300 kvm (har flytende gulv, yogamatter, speil, sceneelementer, godt lydanlegg.

Lasterampe med lastemulighet rett inn/ut av studio. Kapasitet inntil 250 publikummere)

Studio 2: 50 kvm (har linoleum på betong (fra januar 2017 blir det flytende dansegulv) og godt lydanlegg)

I tillegg 8 kontorplasser i kontorlandskap, 2 cellekontorer, 1 møterom, 2 garderober med dusj og kjøkken.

Utleietidspunkt:

Nydans Oslo prioriterer produksjonsvirksomhet, så både studio 1 og studio 2 kan leies i lange perioder, med stående scenografi. Begge rom er ledige til utleie på heltid. Studio 1 leies på dagtid (fra kl. 9 til 16), kveldstid (kl. 16-23), hele dager (kl. 9-23). Ved heldagsleie kan scenografi stå over natten, ved halvdagsleie må den skyves til siden hvis det er ok for andre leietakere. Studio 2 leies pr. time.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Utleieprosenten i Studio 1 steg fra 28 % første halvår (høst 2015) til 55 % siste halvår (vår 2017).

Studio 2 har ikke vært særlig populært.

Bruk:

Studioene brukes primært til produksjon/innstudering, men vi oppfordrer leietakere å bruke det store studioet til visninger. Det har vært brukt til visninger to kvelder i 2016.

Scenehuset (Majorstuen)

Lokaler:

Studio: ca. 200 kvm (Harlequin dansegulv uten dansematter, musikkanlegg og lys som kan dimmes)

I tillegg er det et galleri, kjøkken og toaletter, totalt 270 kvm. I og med at det er et gammelt kirkerom er det stor takhøyde og buede store vinduer. Det er også puter og stoler i ulike høyder som kan settes opp til et amfi med maks 80 sitteplasser.

Utleietidspunkt:

Scenehuset leies ut pr halve eller hele dager. Halv dag er før/etter kl. 17.00. Den eneste begrensning vedrørende utleie er at vi ikke leier ut faste dager. Våre leietakere er hovedsakelig skapende kunstnere som har behov for lokalet i lengre perioder ad gangen, og derfor blir dette prioritert.

⁸ Undesøkelsen ble gjort en tid før det ble kjent at Nydans Oslo ville bli lagt ned grunnet økonomiske vanskeligheter. Vi har valgt å inkludere Nydans Oslo i denne rapporten på tross av nedleggelsen.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Det er dansekunstheltet selv som i 2000 ba Danseinforrasjonen om å ta over leiekontrakten på Scenehuset fordi husleien gikk kraftig opp og de som da hadde kontrakten ikke lenger hadde råd til å drifte lokalet. Det leies hovedsakelig ut til dansekunstnere.

	Ant. Leietakere	Ant. dager utleid
2007	42	281
2008	53	302
2009	37	275
2010	37	339
2011	40	324
2012	54	334
2013	47	219
2014	50	330
2015	51	310
2016	68	315

Publikum	Antall	Ant. prod.
2014	1204	14
2015	1015	15
2016	1504	19

pr november

Bruk:

Scenehuset leies primært av profesjonelle til produksjon/innstudering, kurs, workshops og audition. Men rommet brukes stadig mer som alternativ scene. Det følger lydanlegg og stoler med i leien. Alt annen teknikk må leietaker skaffe selv. Ved leie til forestilling står leietaker for alt selv.

Oslo Teatersenter (Tøyen)

Lokaler:

Scenesalen: ca. 100 kvm (tregulv og piano)

Speilsalen: ca. 70 kvm (linoleumsgulv, speil og piano)

Tvillingrom I: ca. 75 kvm (parkett dansegulv med svikt og piano)

Tvillingrom II: ca. 70 kvm (parkett dansegulv med svikt og piano)

Tårnrommet: ca. 70 kvm (parkett dansegulv med svikt, krok i tak og delvis hems)

Oslo Teatersenter har i tillegg et fellesområde for pauser med spiseplass, et lite kjøkken med kjøleskap og kaffetrakter, og fri tilgang til wi-fi.

Utleietidspunkt:

Åpent for utleie 365 dager i året, kl. 9-22 hver dag.

Lokalene leies ut i 3 bolker per dag, 9-17, 17-19.30, 19.30-22. I helgene kun 17-22 på kveldstid. Booking gjøres via hjemmeside www.osloteatersenter.no, og er åpen for alle.

Vi har en del faste kveldstidbookinger, som booker for et halvt år av gangen, derfor er det sjelden et rom er tilgjengelig lang tid i strekk uten å måtte fjerne scenografi for hver dag. Det er mulig å forespørre om å kjøpe ut andre bookinger, derfor har vi tilfeller hvor noen har lokalet for seg selv over lengre tid. Vi har også lagringsplass til leie, slik at det er mulig å lagre tingene sine fra dag til dag i et låst rom. Vi prøver å være så fleksible vi kan for å dekke behovene til de som ønsker å leie.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Har en del leietagere fra det profesjonelle dansekunstheltet, da primært frie scenekunstnere uten tilknytning til noen institusjon. Dette er stort sett på dagtid. I tallene fra 2015 har vi slått sammen profesjonell scenekunst og dans, slik at jeg har ikke spesifikke tall for kun dans. Tallet for 2015 for denne kategorien er 30% av våre bookinger. Våre lokaler benyttes også til undervisning for både dans og teater for barn og unge.

Bruk:

Primærfunksjon for rommene er til produksjon/innstudering, men det har vært tilfeller med mindre visninger og arbeidsvisninger. Lokalene er ikke ideelt lagt opp til dette per dags dato, men vi jobber med å utbedre dette.

Studio på Frysja (Frysja)

Lokaler:

Studio: 168 kvm (nytt godt parkett tregulv, speil m/gardin, lydanlegg)

Høyt under taket, store vinduer, lyst, varmt og stille i landlige omgivelser i et kunstmiljø på Frysja Kunstsenter. Dusjer, badstu, toaletter og to garderober hører med. Rommet er ganske kvadratisk med et galleri på den ene siden. To smårom for oppbevaring. Lokalet har stor dobbeltdør ut, så man lett kan frakte sceneelementer rett inn i salen.

Utleietidspunkt:

Rommene blir delt med Tiger Karate som er der etter halv fem i ukedagene og i helgene. Dansekunstnere kan leie fra tidlig morgen til klokken halv fem, 5 dager i uken, hele året. Vi har et godt samarbeid og kan noen ganger bruke hverandres tider ved spesielle behov.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Rommet har vært generelt godt brukt. Mellom 12 - 16 koreografer med deres produksjoner leier seg inn hvert år. Noen dansekunstnere er der bare en eller to dager, andre en uke eller 2-3 måneder av gangen. En sjelden gang deler 2 koreografer på en dag. Tilgangen er ganske stabil fra år til år, men kan variere fra måned til måned. Salen står kanskje ledig 3 måneder pr år, som inkluderer ferier og dager innimellom som står igjen. I ferier hender det at enkeltstående dansekunstnere uten støtte får bruke studio til en rimeligere leie.

Flere dansekunstnere kommer igjen hvert år og skaper mesteparten av sine arbeider her. En blanding av godt etablerte og mindre etablerte profesjonelle dansekunstnere.

Får forespørsel hver uke om noe er ledig, ofte er det allerede opptatt og må dessverre si nei ca. 50 % av gangene. Ofte trenger danserne studio samtidig, pga. tidspunkter for forestillinger og lignende.

Bruk:

Lokalene blir kun brukt til profesjonell dansekunst/danseproduksjon og ingen fast undervisning foregår. Det hender at kortere kurs for profesjonelle arrangeres eller at salen blir brukt som visningssted eller til enkle forestillinger. Da gjerne etter en arbeidsperiode der.

Kyrre Texnæs Studio (Vulkan)

Lokaler:

Studio: 60 kvm (dansegulv med dansematter og speil)

Utleietidspunkt:

Ledig for utleie dagtid mellom kl. 1100 - 1700, og i helger etter kl. 11.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Har ikke tall på hvor mye de leier ut til profesjonelle dansekunstnere. De fleste leier noen dager av gangen, andre har leid i flere uker. Scenografi må ryddes etter hver økt, men mindre og mobil scenografi kan oppbevares på hemsen.

Bruk:

Oftest til produksjon. Har et par visninger i sesongen.

3.2.3. Scener til utleie

Grusomhetens Teater (sentrum)

Lokaler:

Scene: 260 kvm. totalt areal. 120 kvm spilleareal. 7 meter til tak. 70 sitteplasser i amfi (mulig å flytte). Garderobe med toalett og dusj på 16 m². Pauserom og kjøkken, foaje, 5 publikums-toaletter, handicap inkl. og heis for rullestolbrukere.

42 dimmekurser, 80 lamper, lydanlegg, mixer og manuelt lysbord.

Teatret ønsker en profil for sin scene, og at de som ønsker å leie må sende en forespørsel. Denne vurderes så av teatrets ledelse

Utleietidspunkt:

Scenen er til utleie ca. 30% av tiden

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Liten, ca. 10% av leietakerne er profesjonelle dansekunstnere

Bruk:

Lokalet brukes både til visninger og produksjon/innstudering

Rommen scenen (Stovner)

Lokaler:

Rommen scene: ca. 165 kvm (100 kvm innenfor sceneteppene, hele scenen med amfiet kjørt inn litt er over 20 m dyp, gulvet er eikeparkett, lagt flytende)

Romkapasitet: 350 personer. Sitteplasser i amfi: 200 seter. Begrenset fasiliteter med garderobe og kjøkken. Gymgarderober kan lånes av Sveiva Innebandy, og evt. kan øvingsrom benyttes ved stort behov. Vi har i utgangspunktet bare en liten backstage.

Topp lydutstyrt med L'acoustics PA og Yamaha CL5 mikser. Elektroakustisk klanganlegg i rommet i tillegg. Ok lysutstyrt med 6 bevegelig lamper, LED-vask og ellers en del konvensjonelt. Miksepult: Avolites Pearl Expert. Teknikere må leies i for 3000,- per dag per person. Om det er arrangement på scenen, bidrar vi alltid med enkel markedsføring på egen og bydelens Facebook-sider, på skjermer rundt omkring i bydelen og potensielt også plakater.

Dansesalen ved Rommen Kultursenter: 115 kvm (Speil på kortveggen og deler av en langside. Enkel PA. Flytende gulv, parkett. Ingen kjøkken eller garderobe)

Lokalet ligger i tilknytning til Rommen Scene. Er i bruk hver dag, fortrinnsvis til lokale dansegrupper/skoler. Lite eller ingen etterspørsel fra profesjonelle dansefeltet. Gratis utlån til barne – og ungdomsaktiviteter. Kostpris til andre om ledig.

Kultursalen ved Nedre Fossum gård: ca. 200 kvm (kjøkken i rommet, enkelt bakrom som garderobe, ingen speil.

Salen er i bruk hver ettermiddag/kveld av det frivillige kulturlivet, fortrinnsvis dans, men også teater og musikk Lite etterspørsel fra det profesjonelle dansekunstheltet. Gratis utlån til barne – og ungdomsaktiviteter. Kostpris til andre om ledig.

Etterspørselen fra det profesjonelle dansekunstheltet:

Våren 2017 (1.jan – 30.jun), i bruk 109 av 181 dager, 60% belegg.

Av dette 7 dager til dansearrangement, herav 4 med profesjonelle dansere.

Høsten 2017 (1.aug – 31.des), foreløpig booket 80 av 153 dager 52% belegg.

Av dette 37 dager til dansearrangementer, kanskje 42 (i diskusjon om en DKS produksjon), herav 22 dager med profesjonelle dansere.

Bruk:

Rommen Scene har primært blitt brukt til preproduksjon, men har økt etterspørsel også som visningsarena.

Teknikere må leies i tillegg for 3000,- per dag per person. Om det er arrangement på scenen, bidrar vi alltid med enkel markedsføring på egen og bydelens facebooksider, på skjermer rundt omkring i bydelen og potensielt også plakater.

Riksscenen (Grünerløkka)

Ikke fått svar. Se nettside for info: <http://www.riksscenen.no/utleie.155466.no.html>

Sentralen (sentrum)

Ikke fått svar. Se nettside for info: <http://www.sentralen.no/leie-saler-rom/saler-og-produksjonsrom/gymsalen>

5. OPPSUMMERING

Denne uformelle undersøkelsen viser at det finnes en rekke studioer i Oslo man kan leie, men at dansekunstnerne opplever lokalene som dyre, og at mange er for små eller på annen måte ikke egnet for produksjon og visning av dansekunst. Det er først og fremst produksjonslokaler som etterspørres, men det er også behov for visningssteder og kontor- og produsentlokaler. Pris er en avgjørende faktor på om behovet for areal blir dekket.

Størrelsen som er mest attraktiv blant respondentene ligger mellom 100-300 kvm, og ligger helst sentralt i Oslo. Hvilke funksjonaliteter som er ønsket i et rom, varierer, men undersøkelsen viser at tilpasset gulv er viktig. Mange gir også uttrykk for at de trenger alle størrelser da behovet varierer fra produksjon til produksjon. Det kan virke som behovet for de minste lokalene er dekket.

I brukerundersøkelsen kom det frem et at det er mangel på lokaler som tilbyr heldagsleie. Noe som også bekreftes av funn i kartleggingen av utleielokaler i Oslo. Et paradoks er at Nydans måtte flytte ut av sine lokaler i Nydalen i juli 2017 som følge av lave utleietall. Dette på tross av at lokalet innfrir mange av de ønskede spesifikasjonene, som nettopp mulighet for heldags- og langtidsleie, størrelse (300 kvm),⁹ tilpasset gulv, lydanlegg med mer.

Svar vi har fått fra utleiere vitner om at det profesjonelle dansemiljøet oppsøker studioer flere steder i Oslo, men at pågangen fra det frie feltet ikke er enorm. På grunn av manglende svar fra utleiere vet vi dessverre ikke hvor stor pågangen er alle disse stedene, men ut fra informasjonen som foreligger ser det ut som utleiekapasiteten er høyere ved flere av disse studioene enn etterspørselen. Dette, sett i lys av svarene til dansekunstnerne vil man kunne trekke den konklusjonen at utleielokalene er for dyre og at dansekunstnerne ikke har mulighet til å leie de ideelle studioene til sine produksjoner på grunn av økonomiske hensyn.

Vi presiserer at 70 respondenter gjør det vanskelig å gi noen bastante konklusjoner og at behovet for studio og betalingsevne er høyst ulik blant dansekunstnere i Oslo. Tallene gir likevel en fin indikasjon på studioforholdene for dansekunstnere i Oslo.

⁹ Er det største av lokalene innen preferansesonen på 100 - 300 kvm.

6 Vedlegg

6.1. Liste over utleiere DI har kontaktet

I desember 2016 sendte Danseinformasjonen en epost til 15 leietakere. I juni og august 2017 ble ytterligere 9 utleiere kontaktet. Her følger en liste over utleierne i alfabetisk rekkefølge:

CAK - Center For Afrikansk Kulturformidling
Centrum Yoga
Danseløvene
Den Norske Ballettskole
Den Norske Opera & Ballett
Grusomhetens teater
Hausmania
Jorunn Kirkenær ballettskole
Kyrre Texnæs Studio
Musikkteaterhøgskolen
Norges Danseskole
Norsk Ballettinstitutt,
Nydans Oslo
Oslo Teatersenter
Riksscenen
Rom for Dans
Rommen scenen
Scenehuset,
Sentralen
Sound-Irish Dance Factory
Studio 64
Studioet på Frysja
Subsdans
West End Studios,